

LIITE 1: Paperittomien henkilöiden oikeus saada terveydenhuollon palveluita eri valtioissa

	Paperittomien henkilöiden määrä	AIKUISET		LAPSET	Hoidosta aiheutuneet kustannukset
		Mihin palveluihin on oikeus?	Lisääntymisterveys	Palvelut lapsille	
Suomi (ehdotettu malli)	Noin 3000-6000 henkilöä (sisältää myös tilapäisellä oleskeluluvalla oleskelevat kotikunnattomat henkilöt sekä EU-kansalaiset, jotka eivät kuulu oman valtionsa sosiaaliturvan piiriin)	Aikuisilla olisi kiireellisen hoidon lisäksi oikeus terveydenhuollon ammattihenkilön välttämättömäksi arvioituihin kiireettömiin palveluihin (= turvapaikanhakijan oikeudet). Terveydentilan lisäksi otettaisiin arvioinnissa huomioon henkilön Suomessa oleskelun arvioitu kesto.	Raskauteen ja synnytykseen liittyvät palvelut mukaan lukien neuvolapalvelut, ehkäisyyn liittyvät palvelut ja raskauden keskeytys arvioitaisiin olevan välttämättömiä palveluita.	Oikeus saada palvelut saman laajuisina kuin alaikäisillä, joilla on kotikunta Suomessa.	Ensisijaisesti palvelujen tuottaja yrittäisi periä hoidosta aiheutuneet kustannukset henkilöltä itseltään. Jos kustannuksia ei saada perittyä, valtio korvaisi asiakasmaksun ylimenevän osuuden kustannuksista. "Valtion korvaus"-hakemus voitaisiin toimittaa ilman perintäyritystä, jos henkilö arvioidaan olevan ilmeisesti varaton.
Ruotsi	Noin 20 000 - 50 000 henkilöä (vuoden 2017 arvio)	Täysi-ikäisillä paperittomilla oikeus välttämättömään hoitoon. Samat oikeudet kuin turvapaikanhakijoilla.	Raskauden seurantapalvelut, raskauden keskeytykset ja ehkäisyneuvonta.	Alle 18-vuotiaat paperittomat saavat samat terveyspalvelut kuin Ruotsissa vakituisesti asuvat lapset.	Paperittomilta aikuisilta aikuisilta voidaan periä lääkäri- ja hammaslääkärikäynnistä korkeintaan 50 kruunun (n. 5,5 euron) suuruinen maksu. Korkeintaan 25 kruunun maksu, voidaan periä käynnistä muun terveydenhuollon ammattilaisen luona. Alle 18-vuotiaiden hoito, raskauden hoito ja synnytyksen jälkeinen hoito on maksutonta. Paperittomat saavat myös hoitoon liittyvät tutkimukset sekä lääkärin määräämät lääkkeet maksutta.
Norja	Vuonna 2020 ministeriöt Norjassa totesivat, ettei paperittominen henkilöiden määrä ollut tiedossa. Vuoden 2008 arvio oli n. 18 000 henkilöä.	Oikeus ehdottoman välttämättömään hoitoon kunnallisessa terveydenhuollossa sekä oikeus kiireelliseen hoitoon valtion omistamissa erikoissairaanhoidon yksiköissä. Lisäksi hoidetaan tartuntataudit.	Oikeus raskauden seurantaan sekä terveydenhoitoon synnytyksen aikana ja sen jälkeen. Lisäksi oikeus raskauden keskeytykseen.	Alle 15-vuotiaat oikeutettuja välttämättömiin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluihin. Välttämätön hoito: hoito, jota ei voi lykätä aiheuttamatta potilaalle vakavia terveyshaittoja.	Palvelujen tuottaja tulee periä hoidosta aiheutuneet kustannukset henkilöltä itseltään. Poikkeuksia tähän ovat psykiatrinen pakkohoito ja tartuntatautilaissa kansanterveydelle vaaralliseksi määriteltyjen tartuntatautien hoito, joista vastaa valtio. Lasten hoidon kustannuksista ei ole erillistä säätelyä, mutta on yleisesti hyväksytty käytäntö, että lapset saavat hoitoa ilman korvausvelvollisuutta.

	Paperittomien henkilöiden määrä	AIKUISET		LAPSET	Hoidosta aiheutuneet kustannukset
		Mihin palveluihin on oikeus?	Lisääntymisterveys	Palvelut lapsille	
Tanska	Noin 22 000 - 28 000 henkilöä. (vuoden 2019 arvio)	Täysi-ikäisillä paperittomilla oikeus kiireelliseen hoitoon julkisen sektorin ylläpitämissä sairaaloissa. Lisäksi mahdollisuus HIV-testaukseen, mutta julkinen sektori ei tarjoa paperittomille hoitoa HI-virukseen.	Synnytys luokitellaan kiireellistä hoitoa vaativaksi tilanteeksi. Oikeutta raskauden seurantaan ei ole.	Paperittomilla lapsilla on oikeus kiireelliseen hoitoon sekä ennalta ehkäiseviin palveluihin, joihin sisältyvät rokotusohjelman mukaiset rokotukset, kouluterveydenhuolto ja hammashoidon palvelut.	Valtio korvaa kiireellisen hoidon kulut palvelun tuottajalle, jos paperittoman asuinpaikka on tiedossa. Muussa tapauksessa paperittoman täytyy kattaa kulut itse, Muut kuin kiireellisen hoidon kulut paperittoman odotetaan maksavan itse täysimääräisesti.
Saksa	Noin 3,9-4.8 miljoonaa henkilöä. (vuoden 2017 arvio)	Laittomasti maassa oleskeleville ja laittomasti työskentelevillä ei ole oikeutta ensiapua laajempaan julkiseen terveystakuutukseen. Muita palveluja voidaan tarjota vain, jos ne ovat terveydelle välttämättömiä.	Ei erikseen määritelty.	Lapsilla on oikeus samoihin palveluihin kuin aikuisilla sekä lapsen tarpeiden kannalta välttämättömään hoitoon. Paperittomien lasten rokottamisesta säädetään osavaltiotasolla. Tästä syystä käytännöissä on alueellisia eroja	Paperittoman täytyy ensiapua laajempia maksuttomia julkisen terveydenhuollon palveluja hakeakseen todistaa varattomuutensa todistuksella, joka hänen on mahdollista saada sosiaalitoimistosta. Asiakirjaa hankkiessaan paperiton altistuu kiinnijäämiselle.
Alakomaat	Noin 23 000 - 58 000 henkiötä (vuoden 2017-2018 arvio). Ollut tasaisessa laskussa vuodesta 1987 alkaen, jolloin arvioitiin olevan lähes 200 000 henkilöä.	Oikeus lääketieteellisesti välttämättömään hoitoon (kattaa sekä perus- että erikoissairaanhoidon). Osa palveluista vaatii lähteen yleislääkäriltä.	Ei erikseen määritelty.	Lääketieteellisesti välttämättömän hoidon lisäksi alaikäisillä on oikeus saada maksutta kuntien järjestämää ehkäisevää hoitoa, terveystarkastuksia, rokotteita sekä neuvola- ja hammaslääkäripalveluita.	Ensisijaisesti palvelujen tuottaja yrittää periä hoidosta aiheutuneet kustannukset henkilöltä itseltään. Jos kustannuksia ei saada perittyä, valtio korvaa 80 % kustannuksista palvelujen tuottajalle.